

[Aage Fogh.]

ikke mangle paa Villighed fra vor Side til Forhandling.

Det ærede Medlem Hr. Victor Larsen var ikke saa højt oppe i Dag som i Gaar, og det er jo glædeligt. Han spurgte, hvordan det var gaaet med de Statshusmænd, som Ulrich havde spaaet om i 1919, og om, hvordan det var gaaet i Karleby. Jeg antager, han tænkte paa Rye. Den Sag kender jeg godt; jeg har selv arbejdet med den i mange Aar. Det er gaaet fortræffeligt, de fleste af dem er der endnu efter 25—26 Aars Forløb. Det var glædeligt at konstatere, at en af Statshusmændene havde siddet i den Stol, som Lensgreven havde siddet i for Enden af Sogneraadets Bord. Han var altsaa med i Sogneraadet. De klarer sig udmærket paa alle Omraader, saa det sorte Billede, som Ulrich malede, heldigvis ikke er blevet til Virkelighed. Det tror jeg, det ærede Medlem ligesom vi andre vil være glad ved, og det er ogsaa Aarsagen til, at vi i Dag, i 1948, kan diskutere Udstykningen, uden at nogen benægter Berettigelsen af den og ikke vil gaa videre. Det er kun Formen, vi skal blive enige om.

Det ærede Medlem sagde, at de store Gaarde stod som de særlige Kornforsynere. Jeg var inde paa det i Gaar, og jeg kan godt sige igen, at det er urimeligt at drive Agitationen paa den Linie, for det er en Kendsgerning, at de store Gaarde ikke har en større Kornavl end de andre Brugstyper, og af andre Afgrøder, Grovfoderafgrøder, avles der langt større Udbytte paa de mindre Landbrug end paa de store, og naar det gælder Husdyr, har det mindre Landbrug langt, langt større Fordele end det store; derfor maa vi fortsætte.

Til Slut skal jeg blot bemærke, at vi vil være villige til en velvillig Behandling og søge at vinde Tilslutning hos det store Flertal i dette Ting og ogsaa hos det store Flertal af danske Landbrugere til at gennemføre en Jordlov, der er til Fordel for de indeklemtede Husmænd og den Landboudom, der har dygtiggjort sig til at gaa ind paa de Vilkaar, som Udstykningsloven giver.

Hans Hansen (Rørby): Det store Problem i den Debat, der føres her, er Spørgsmaalet om de indeklemtede Husmænd. Oprettelsen af nye Brug og Spørgsmaalet om Byggemulighederne for disse ligger ude i Fremtiden. Kun Spørgsmaalet om de indeklemtede Husmænd ligger for. Hvis Lovgivningen og Administrationen kunde gøres lidt mere

smidig, vilde der være Mulighed for, at en hel Del af de Smaabrug, som ligger op til hinanden, kunde sammenlægges. Det er i Øjeblikket ikke tilladt. Alt det om de nedbrændte Gaarde, som er indført i Lovforslaget, er kun Tilfældigheder; der er saa mange Ting, man kan tage med. Dette at udpege et Stykke Jord fra Naboen vil sætte ondt Blod i Naboskabet, og naar nedbrændte Ejendomme kan beslaglægges til Fordel for indeklemtede Husmænd, kunde det tænkes at gaa saa galt, at svage Karakterer kunde falde for Fristelsen til Brandstiftelse netop af den Grund. Det er meget farligt at sætte den Slags Ting ind i Loven.

Den højtærede Landbrugsminister gav Udtryk for, at han ikke troede paa, at de Midler, Retsforbundet vilde bringe i Anvendelse, kunde fremskaffe Jord eller overhovedet klare Spørgsmaalet. Ministeren tror med andre Ord ikke paa, at fuld Grundskyld til Afløsning af Skatterne skulde forandre Vilkaarene synderligt, hverken for de store eller de smaa Brug her i Landet. Jeg skal ikke komme ind paa det i denne Diskussion, men det er dog en Kendsgerning, at alle Former for Beskatning, især de indirekte Toldskatter, hviler langt, langt tungere paa de smaa Brug end paa de store, og en Ophævelse vilde betyde en saa afgjort Fordel for de smaa Brug, at det slet ikke kan diskuteres. Det er ikke et Spørgsmaal om Udstykning, men om Ligeret over for Livsvilkaarene og til Jorden, og vi har til Overflod Bevisligheder for, at de smaa Brug høster mere, giver et bedre Samfundsudbytte, 50 pCt. større end de store Gaarde. Ophævelsen vil betyde, at Husmændene og Herremændene kan konkurrere om den danske Jord, og der er ingen Tvivl om, at Herremændene ikke kan klare sig i denne Konkurrence; saa var der frie Bønder og Arbejdere, og jeg gentager, at der er ingen anden Vej at gaa til syvende og sidst. Alt det her foreslaaede kan alligevel ikke i det lange Løb bringe Løsningen.

Jeg tror ikke, at det ærede Medlem Hr. Victor Larsen vil bestride, at de godt 2 000 Herregaarde, som vi har her i Landet, altsaa Gaarde paa over 12 Tdr. Hartkorn, har et Jordareal, der omtrent svarer til, hvad 80 000 Husmandsbrug paa under 1 Td. Hartkorn har. Hvis man gennemførte det Forslag, jeg har talt om, vilde der med eet Slag være skabt en Mulighed for, at der kunde komme Jord frem paa naturlig Maade, og man kunde blive fri for hele dette Indgreb i det ejendomsretlige Forhold, som vil virke utiltalende, og som i det lange